

Copyright © 2010 Författaren och och Munin Förlag AB

Vildmarksbiblioteket
Munin Förlag AB
Box 3142
350 43 VÄXJÖ

Besök gärna vår webb: www.vildmarksbiblioteket.se

Författare: Jan Lundhag
Formgivning, omslag: Reflexbyrå, Växjö
Originalmontering: Informationsutvecklarna
Illustrationer sidorna 125, 136, 174 och 175: Samuel Svärd
Foton: Thure Björck 9, 90, 93, 95, 100, 105, 108, 123, 165, 167; Sara Thoursie 12, 15, 37; Heikki Aalto 23, 149; Elisabeth Nygårdh Lundhag 24, 107, 177; Krister Forsberg 27(övre), 118, 139, 140; Magnus Uppsäll 34, 35; Anders Hallgren omslag (nedre höger), 57; Henrik andersson 59, 103, 112; Björn Hagberg 97, 99; Soili Vehmas 115, 127, Peter Ruf 121; Eva Olsson 153; Sören Olsson 162.
Övriga foton: Jan Lundhag.

Samtliga foton i boken omfattas av copyright enligt svensk lag.

Boken är tryckt och bunden vid Bulls Graphics, Halmstad.

ISBN 978-91-86433-08-6

Om författaren

När jag var liten i början av 50-talet besökte familjen regelbundet mina farföräldrar och där fanns en tidning som hette *Tidsfördrif* eller något snarlikt. Tidningen följde sedan alltid med tillbaka till vårt hem utanför Östersund och när vi alla lagt oss för kvällen så läste pappa de djur- och naturberättelser som fanns i tidningen högt för oss barn. Det var förtrolande. Några få år senare började familjen att ibland bo på pensionat i Vålådalen och när vi en gång av hotellägaren hämtades i hans stora svarta bil nere på Undersåkers station och sedan på uppvägen stannade till vid Ottsjön för att vittja hans nät, fulla med öring och röding, var jag för alltid såld på livet ute i naturen.

Åren gick under studier, varvat med musik och arbete i familjeföretaget och när Lundhags flyttade upp till Järpen 1973 kom jag på många sett hem – hem till fjällvärlden i Västjämtland där Anariset kom att bli min hemmaarena. Jag har gjort närmast otaliga besök där, många gånger även tillsammans med mina barn.

Reviret kom så småningom att utvidgas till hela Sveriges fjällvärld men även andra fjällområden ute i världen har jag besökt. Och visst är det vackert på många håll men allra vackrast tycker jag ändå att det är hemma i vår svenska fjällvärld.

Arbetet med produktutvecklingen på Lundhags innebar att en viss systematik byggdes upp i sättet att hantera information kring produkter och den förmågan har varit till stor hjälp vid tillkomsten av denna bok. Men även den helhetsyn kring Lundhags produkter och relationen till dess användare som tidigt växte fram, har starkt bidragit till det totalkoncept som beskrivs i denna bok – tillräckligt bra produkter parat med erfarenhet och kunskap är den allra bästa kombinationen i alla väder!

Tack

Jag vill passa på att tacka alla de människor jag på olika sätt kommit i kontakt med under ett rikt och härligt liv i fjällturismens tjänst. Jag har faktiskt personligen bidragit till att ett närmast otal personer kunnat gå bekvämt i sina "Lundhagare" och jag har kunnat förmedla en massa kunskap om livet där ute, ibland i samtal ute i någon stuga, ibland i en undervisningssituation i samband med kurser eller när jag arbetat som färdledare. Ett särskilt tack till fjällkompisarna inom STF och Svenska Fjällklubben och dess Jämtlandssektion, där jag har mina allra bästa personliga vänner.

Och ett särskilt tack till er på Vildmarksbiblioteket som trodde på mitt projekt och gjort denna bok möjlig att framställa och distribuera – tack!

Jan Lundhag

Innehåll

Inledning:	Grupp och färdledare, Produktutveckling och produktförveckling, Relativt och personligt, Dina framtida kläd- och utrustningsinköp.	5
Klädsel:	Felklädd?, Flerskiktprincipen, Material, Underkläderna, Det inre isoleringsskiktet, Prydnadsskiktet – eller det folk ser som dina kläder, Det yttre förstärkningsskiktet.	15
Fötter och skor:	Lägerskor/vadarskor, Kängor och stövlar, Skidpjäxorna – en komplicerad historia, Fötterna – skötsel och omvårdnad, Rätt storlek på kängor och pjäxor, Underhåll av kängor och pjäxor.	37
Att bo:	STF:s stugplatser, Eget tält, Igloo, Bivack i snö, Lätt presenning och linor, Sitt- och fotunderlag, Lägerstol, Lyse i mörkret.	49
Att sova:	Liggunderlag – vintertid, Liggunderlag – sommartid, Sovsäckar vintertid, Sovsäckar sommartid, Sidenlakan.	65
Att förflytta sin utrustning:	Ryggsäck och vattentät packpåse, Standardryggsäcken, Särskild ryggsäck för toppturen, Pulka.	71
Att färdas:	Rulldalstur, Vandringsstav, Att vada över en ström, Att gå över en hängbro, Novembertur till Stensdalen, Ett säkerhetsläge behöver alltid återerövas!, Skidåkning i fjällen, Underhåll av annan utrustning, Snöskor.	81
Mat och värme på fjället:	Koksystemet, Köket, Dryck och vätskebehållare, Smörgåsar, Maten, Soppåsar, Disk?	103
Kroppens behov:	Belastningen på din kropp och på ditt psyke, Medicinväskan, Utrustning för att stabilisera ett arm- eller benbrott, Hur du ”landar” en helikopter, Necessären, Personlig hygien, Glasögon, Själens behov och en del praktiska frågor, Fotografering.	129
Fjällorientering:	Karta och kompass, Fjällorientering i praktiken, GPS, Röd markeringslina, Visselpipa, Kikare.	155
Att tänka på snötäckt mark:	En lavin är någonting fruktansvärt!, Farliga kammar!, Utrustning för att rädda liv i samband med olyckor, Nysnö på sommarfjället, Vindsäck – rastskydd och nödbivack, Mobil- och satellittelefon.	165
Ledarskap:	Ett personligt ledarskap, Ledarskap i en kamratgrupp, När två grupper stöter på varandra, Sammanslagning av två grupper ute i terrängen.	179
Innan du är resklar:	Att välja utrustning för en specifik tur, Förberedelser och kontroller, Säkerhet inom gruppen, Funderingar kring fjällvana, Slutlig packning, Och hur blir du då varm om kroppen igen?	185

Inledning

Här börjar din spännande kunskapsuppbyggnad mot det som av andra kommer att kallas ditt fjällvett. Läs och begrunda!

En ung japanska var med i gruppen. Hon studerade till någonting inom sjukvården nere i södra Sverige. Vikt ca 45–50 kg – inte ryggsäcken, hennes vikt. Hennes hyresvärd och hennes vänner hade försett henne med fjällutrustning och goda råd inför hennes livs första fjällvandring, allt med bästa välvilja från alla inblandades sida.

Hon bar på en STOR ramryggsäck med ett höftbälte lånat från någon annan säck, upphängt i någonting garnliknande. Bältet gav ingen hjälp i bärandet men garnet hindrade ändå höftbältet från att hasa ned kring smalbenen. Säcken saknade även regnskydd – det var inte uppfunnet på den tiden säcken konstruerades.

En av de allra första ståltermosarna som kom ut på marknaden i början på 70-talet – innehållande dryga litern vätska – vägde nog lika mycket som resten av packningen, inklusive ryggsäcken... Den var garanterat i stål och fullständigt okrossbar.

En japan bär alltid vita handskar när någonting skall utföras och det gjorde hon också. Hon kunde ingen svenska alls så det gemensamma språket i gruppen blev engelska vilket passade bra då även flera andra deltagare var från utlandet.

Gruppens provvandring uppe kring Saltoluokta gav vid handen att man trots mina ihärdiga protester hade packat en mängd överflödiga saker i sina alltför små ryggsäckar. Men när väl den färiska maten som vi skulle bära med oss kom fram, då var de faktiskt tvungna att plocka bort en del av överflödet... annars hade de ju fått svälta under turen!

Två man bar följande morgon ett jättekolli med överbliven utrustning mellan sig (annars hade de inte orkat), ner till båtbyggen för vidare befordran till civilisationen. Nu vägde ryggsäckarna normala 9, 10, 11, 14 och 23 kg. Ja, det var min som var tyngst men omständigheterna gjorde det så, att jag fick ta hand om en hel del säkerhetsutrustning för oss alla. Plus en del annat...

Hur turen gick? Vi hade en helt underbar vecka med endast ett par, tre timmars regn under hela tiden – underbara, milda, vackra höstfärger och deltagarna var verkligen duktiga på att vandra. Han från Borås gick alltid först, en liten bit före alla andra. De danska damerna strosade på i mitten, oupphörligen pladdrande om allt och intet. Japanskan gick sist med sin enorma, nästan tomma ryggsäck, småsjungande och glad som en lärka i sina före detta vita handskar... Övriga deltagare var spridda i gruppen.

Berättelsen ovan ger en bild av den längtan vi människor har till att komma ut i naturen och i fjällvärlden och den glädje vi känner där. Ut till det fria livet. Här blandar vi oss med varandra i nya konstellationer. Människor som aldrig tidigare träffats får behållning av nya möten. Människor från olika kulturer och från många av jordens hörn möts prestigelöst och utan hämningar. Man får nya perspektiv på tillvaron genom sin vandring och kommer till målet med ett öppnare sinne än när man startade.

Det gör att vi möts som människor, inte som en produkt av vars och ens yrkesval för när jag är ”färdledare” får deltagarna inte med ett enda ord beröra sina jobb under de första dagarna tillsammans. Då formas

gruppen efter individerna istället för yrkeslivets status. Att berätta om yrkeslivets glädje kan istället komma mot slutet av turen.

Vi tar som individuella personer oftast den enkla utrustning som finns till hands i hemmet och hos närstående och hoppas att den ”skall duga”. Sedan hjälps alla i gruppen åt så att allt faktiskt fungerar på ett tillfredsställande sätt. Och det behöver inte vara så komplicerat i början. Då är ”färdledaren” – formell eller informell – med och vakar över alla deltagarna, så att allt går bra!

Den här boken syftar till att du skall kunna rusta dig bättre för både de enkla och mer avancerade turerna i fjällen – ja, faktiskt de riktigt avancerade till och med. Men det handlar inte enbart om de rätta prylarna – kunskap och erfarenhet är minst lika viktiga ingredienser. Det är när den kombinationen växer fram som man i allmänt tal brukar säga att du blir fjällvan – erfarenheter som du skaffar dig genom att vara ute en hel del. Du måste lära dig hantera en mängd olika situationer ute i det fria och detta tar tid – år! Här hoppas jag nu att mina erfarenheter som jag delger dig genom denna bok, kommer väl till pass.

Själv har jag varit runt en del, Alaska, Pyrenéerna i Frankrike samt Dolomiterna i Italien har ganska hastigt sett mig komma och gå. Mitt livs dröm – Nepal – kom jag aldrig till av olika skäl. Och ännu har jag inte varit i Tarradalen – det fjällområde som jag först hörde talas om när jag var barn. Pappa tog mig aldrig dit men jag kommer själv när det är dags.

En deltagare i fjällvandring mellan Hemavan och Ammarnäs i augusti 2006, blickar från passet mellan S Sytertoppen och Kobåsen och ner över glaciären.

En tidig, stilla och redan het morgon har deltagarna lämnat STF Tärnasjöstugan bakom sig och är nu på väg mot STF Servestugan. Sjön, som kvällen före gav oss så sköna bad, heter Tärnasjön.

Men främst har jag varit hemma och hemma är västra Jämtlands fjälltrakter där jag gjort närmast otaliga turer och det är också i den bygden jag levt och gjort min så kallade livsgärning.

Allt eftersom tiden gick fick jag tillfällen att åka runt lite mer i Sverige. År 2000 utbildade jag mig till certifierad fjälledare och jag har nu fyllt på erfarenheterna med ganska många officiella turer för bland annat Svenska Turistföreningen och Svenska Fjällklubbens Jämtlandssektion. Jag har varit ledare för turer i landets alla fjällområden utom i Härjedalen (en klar brist – Härjedalen är härligt!). Att vara färdledare är väldigt lärorikt, man får vara skärpt för att allt skall flyta på bra. Det ger bra erfarenheter att ta med sig på livets resa.

Jag har varit stugvärd uppe på Kungsledens högsta punkt, Tjäktjastugan, under tre högvintrar. Vad lär man sig av detta? Jo, en hel del om folks utrustningsvanor eller kanske snarare ovanor... om inte annat så får man lära sig att tåla sig själv eftersom det under rätt så många dagar av vintersäsongen är det enda sällskap som står till buds.

Naturligtvis kommer jag också att återberätta roliga och beskrivande anekdoter från den miljö jag under hela livet levt och verkat i. Jag har insett att med humor kommer man långt. Kanske är också just detta med humor en del av min identitet. En del säger på fullt allvar att "Lundhagare" inte bara är bra kängor – det är också roliga historier, dock av något tvivelaktig karaktär, men jag skall inte glömma att nämna det för mig väsentliga i detta sammanhang. Jag har haft förmånen att leva ett rikt liv och

det är dags att betala tillbaka lite av detta genom att lära ut det jag kan till andra människor som vill utforska vår fjällvärld på ett säkert sätt.

En ytterligare anmärkning: OK, visst låter det som om jag döpt mina utrustningsdetaljer efter samma princip som IKEA men namnen blir pedagogiska och jag överdriver gärna lite för att göra mina ståndpunkter tydliga.

Grupp- och färdledare

En definitionsfråga – de två orden *grupp* och *färdledare* kan misstolkas: en grupp är en samling människor som gör någonting tillsammans. Den kan bestå av två människor som lever tillsammans eller av fjorton människor som förs samman i ett betalt arrangemang, för att sedan aldrig ses igen. Vad det här handlar om är den *samverkan* som sker när människor gör någonting tillsammans, hur man betar sig och uppträder tillsammans helt enkelt.

I en grupp kommer det i praktiken alltid att efter en tid utkristalliseras en ledare som då kan sägas vara färdledare. Personen kan faktiskt vara omedveten om sin roll men ändå i praktiken fungera som gruppens nav när det gäller att fatta beslut. Och det är tur att det fungerar så eftersom allt då går så mycket smidigare.

Deltagarna i en grupp är i praktiken alltid med och bestämmer, men på olika sätt. En del är aktiva och deltar med liv och lust i diskussionerna.

Majtur! Vi har varit en vecka uppe i STF Sälkastugan och åkt skidor på glaciärerna. Våren är sen och nu utnyttjar vi nattföret och åker skidor tillbaka ner till Nikkaluokta. Datumet är 20 maj 2005 och hela natten är ljus.

*I den klara augustiluft
börjar vi närma oss
vandringens slutmål –
Ammarnäs, men ännu finns
tid till stilla reflektioner i den
hänförande utsikten.*

Andra är helt passiva och tysta men det betyder bara att de i slutändan ställer sig på majoritetens sida och ger det beslutet sitt passiva stöd.

Ibland växer beslut fram utan att färdledaren säger någonting alls. Oftast i små grupper som känner varandra väl och som sedan tidigare har en väl inövad rollfördelning eller hackordning som det kallas med ett negativt ord.

Ibland är några personer jämnstarka och stridbara – en dålig kombination – för då blir det sannolikt ingen rolig tur.

Färdledarens roll är ytterst viktig i ett säkerhetsläge. Tro därför aldrig när det står grupp- och färdledare i bokens text, att det enbart gäller mig. Mer om detta i senare kapitel.

Produktutveckling och Produktförveckling

Jag har inte koll på allt som finns på marknaden, jag har aldrig haft sådana ambitioner under min aktiva tid och inte har jag det nu heller. Mitt utrustningssystem har vuxit fram under en lång följd av år och intresset av ”att börja om från början” har sjunkit. Det är kul med nya produkter också men de utgör för mig inget självändamål. Fungerar de gamla beprövade sakerna vill det faktiskt till en hel del innan jag byter ut något i mitt system. Det kallas visst ibland ”med ålderns rätt”...

När det gäller utrustningens materialval och konstruktioner är det omöjligt för en lekman, och även för ”halvproffs”, att hänga med i alla

svängar vad gäller nya material samt vad de står för. Här måste man lita på att butiken man handlar i vet vad de säljer på en. Det tar flera år innan det vuxit fram en bild av hur de nya produkterna *faktiskt* fungerar, men man kan dessbättre oftast lita på att nya produkter som kommer ut på marknaden mycket sällan är riktigt dåliga. Detta faktum gäller framförallt dyrare produkter vars tillverkare och säljare många gånger har en eftertänksam policy vad gäller att släppa ut dåliga produkter.

Men det finns en tendens att en produkt i förbilligandets tecken förändras under åren som den säljs i butikerna, det vill säga under den tid den produceras. En bra produkts kvalitet kan under senare delen av sin livscykel försämrats vad gäller väv, bärsystem och kardborreband likaså och detta på ett så förfinat sätt att du som konsument inte upptäcker det. På samma sätt kan en konkurrent till ett varumärke helt enkelt kopiera en välkänd produkt och göra en kvalitetsmässigt sämre vara, detta för att kunna sälja den billigare än originalet. Under de senaste tio, tjugo åren har detta blivit ett gissel för alla inblandade. Exempel:

Jag hade en grupp som vandrade en vecka uppe i Lappland. En av deltagarna hade en ny, fin rygsäck som såg riktigt bra ut. Den tillhörde generationen ”ramlösa” rygsäckar vilket är det helt dominerande systemet nuförtiden. Den hade dessutom en hel del bra finesser som inte alla säckar hade minsann... priset, cirka 600:- och inte på rea, gjorde mig fundersam, men jag gav mig inte in i något resonemang utan avvaktade för att se hur produkten skulle klara veckan.

Mot slutet av vandringen kom en regnig period vilket gjorde att den nyss nämnda rygsäcken började förändra utseende. Från att ha varit en stolt, upprest rygsäck började den nu tappa formen i vätan och den hängde slutligen ner ett par decimeter nedanför midjebältet, vilket den inte gjort vid starten. Rygsäcken såg nu mest ut som en blöt hund... likaså den före detta stolte ägaren.

Det finns en hel del att fundera på här. Kan det verkligen vara så att varje produkt som kommer fram blir allt bättre år efter år? I så fall skulle vi väl snart efter etthundtrettio års utveckling inom området ha alldeles fantastiskt bra kläder och prylar i övrigt att luta oss mot. Men kanske var det så att det redan 1953 eller 1998 kom utrustning som ur vissa aspekter fortfarande är mer ändamålsenliga än senare lanserade produkter. Har vi inte alla hört talas om ”produktförveckling” istället för produktutveckling?

Av anledningarna ovan kan man dra slutsatsen att alla produkter som finns under ett varumärke, inte alltid är det bästa som går att uppbringa på marknaden. Konkurrenten gör att stafettpinnen alltid förs fram av den tillverkare och det varumärke som är hungrigast. Och ibland vill inte det kända varumärket, av olika skäl, satsa på en ny och bättre produkt eftersom man har gjort stora investeringar i en tidigare produkt som först behöver säljas ut. Därför hittar man ibland goda nyheter hos små och ganska obetydliga tillverkare som själva marknadsför sina produkter. Därför

Lycka är att få fiska en vacker dag i fjällen. Sjön heter Äcklingen och ligger nära Kolåsen, Jämtland. Massivet i bakgrunden heter Manshögen.

Tillräckligt bra utrustning och det bästa fjällvetet är den främsta och mest prisvärda kombinationen av all.

avstår jag oftast från att rekommendera någon särskild produkt som den bästa, jag hoppas istället att du med hjälp av denna bok skall se och förstå det *system* av produkter och kunskaper som du behöver för att du skall bli *fjällvan*. Ingen behöver alltid ha den bästa utrustningen, ordet *tillräckligt* är som vanligt ett mycket bra ord.

En produkt för fritidsändamål har inte så lång ekonomisk livslängd i handeln, till skillnad från en bok. Därför kan det vara svårt att hitta den produkt jag har bedömt vara den allra bästa. Det viktiga är dock att den nya produkt som du hittar i handeln, på ett rimligt sätt uppfyller de kvalitetskrav som du har rätt att ställa på produkten samt att den konstruktion och de "finesser" som du önskar, finns på densamma.

Vem av er presumtiva läsare kan ställa er upp och säga att tillverkare av utrustning, marknadsförare av samma utrustning, arrangörer av färdledarledda turer, marknadsförare av samma turer samt vi konsumenter har ett gemensamt språk och vid kommunikation förstår varandra fullständigt? Tänkte väl det. Jag hörde inte ett enda ja som svar på denna, i och för sig retoriska, fråga.

Det är oftast så att de (insats)material i form av ull, dun, vävar etc som finns utgör någon form av plattform som all produktutveckling utgår ifrån. Sedan varierar nya produkter i hög grad med dessa materiella teman som bas. Under det senaste året har jag träffat på ett par personer som lyckats hitta ett uppblåsbart liggunderlag som har kombinerats med en isolering i dun för att förbättra den uppblåsbara madrassens annars

ganska måttliga isoleringen (det var vinter). Båda användarna uttrycker sitt gillande över produkterna och fattas bara annat.

Dock klagar den ene ägaren lite på att madrassen inte håller luften hela natten. Detta kan i och för sig bero på att en mus/råtta/sork gett sig på ena hörnet av förpackningen och även har tagit sig en tugga eller två på innehållet längre in. "För expeditionsändamål" stod det stolt på en av förpackningarna, givetvis på engelska. Tur att han kollade utrustningen innan han åkte iväg till norra Lappland, även om reparationen inte lyckades fullt ut...

Studera alltid noga varje utrustningsdetaljs svaga punkt och ta lärdom... Tältet eller sovsäcken får inte ha möglat sedan sist... Den där skidstaven som krånglade sist, har du kommit ihåg att laga den? Och reservdelarna till köket...?

Självklart skall man göra en anpassning till den specifika turens speciella krav. Det behövs ju inte "overkill" heller!

Relativt och personligt

Av vissa människor hörs ofta att "så där kan man inte göra" eller "det är inte sant". Samtidigt säger andra att det visst är sant. Vad är sanning? Svaret är att sanning alltid är relativ. Varje individ upplever sanning på olika sätt och nästan alltid beroende på att man i en diskussion har olika utgångspunkter.

Folk säger: "Vallningsfria skidor får man inte valla!" Men, om du exempelvis använder vallningsfria skidor och skidar i precis det skidföre som ger en fantastisk underfrysning (händer ibland) och har tillräcklig erfarenhet för att lösa problemet så vet du att en modern vallkräm visst hjälper effektivt mot detta fenomen. Men andra aspekter glöms alltför lätt bort. Vanlig kallvalla, till exempel -30 grader, är precis lika effektiv men dess effekt dröjer sig kvar kanske tre gånger så länge och kostar en bråkdel. Vilken metod är bäst i det läget? Så visst kan man valla vallningsfria skidor, bara man vet vad man gör.

Eller konditionsuppbyggnad. "Man skall inte börja springa efter fyrtio" säger jag och jag har hört och förstått det genom andra. Vad menas? Klart att man kan börja springa efter fyrtio, femtio, sextio eller sjuttio. Men alla som upplevt "korpiddrott" vet att det uppkommer väldigt mycket skador när lite äldre, otränade män (oftast) varvar upp till nivåer som deras alltför utvilade kroppar inte klarar av. Under de defensivare åren har muskler och senfästen krympt ihop och när man sedan hastigt börjar träna sväller musklerna ganska snabbt ut till god styrka medan senor och senfästen inte alls hänger med i tillväxten. Så satsar man som i ungdomens dar och rätt så allvarliga skador kommer som ett brev i mailboxen till allt för många personer. Klart att man kan börja springa efter fyrtio men kanske skall man ta lite hjälp att komma igång på rätt sätt?

Det jag har skrivit i denna bok är min sanning, mina övertygelser om vad som är bra i sammanhanget.

Tur? Inte får det vara tur att han kollade – det måste vara rutin att göra det! Prytlarna måste fungera när du är ute!

Dina framtida kläd- och utrustningsinköp

Vad skall du tänka på då du skall göra dina framtida utrustningsinköp? Ja, du har ju säkert redan varit ute en del. Bygg nu vidare på dina erfarenheter och byt ut, allteftersom dina turer blir mer avancerade, de delar som inte längre "platsar" i din personliga kravlista. Det är en del av din fjällvana som börjar växa fram!

Det finns väldigt många butiker som säljer sportutrustning men det är inte helt lätt att hitta utrustning som är bra. Ge inte efter för din lättja och köp "första bästa". Olika skäl för olika handlare innebär olika sortiment i de enskilda butikerna, men det behöver ju inte betyda att det är de bästa prylarna för dig. Du kan alltså behöva springa runt en del innan du hittar utrustning som håller för dina nya krav.

Klädsel

Kläder är inte bara kläder utan ett helt system av produkter som skall samverka enligt "lager på lager-principen" under många olika förhållanden. Och dessutom vill vi ju se bra ut!

